

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 665/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. marca 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Markom Gutikom, Armádna 1655/5, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C/174/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 174/2009 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 174/2009 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov), ktorú j e Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta Mgr. Marka Gutika, Armádna 1655/5, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 665/2014-10 z 28. októbra 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 174/2009.

2. Zo sťažnosti a z pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania pred okresným súdom o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Z opísania priebehu konania vyplýva, že konanie nie je právoplatne skončené, hoci trvá viac ako 5 rokov.

3. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že:

„... Okresný súd Trenčín vo veci vedenej pod sp. zn. 26C/174/2009 porušil právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... Okresnému súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 26C/174/2009 sa prikazuje konať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

... [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000,00 EUR..., ktoré je Okresný súd v Trenčíne povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

... [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 284,08 EUR... za dva úkony právnej služby, ktorú je Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť na účet advokáta Mgr. Mareka Gutika, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadril okresný súd v písomnom podaní (sp. zn. Spr 1332/2014 z 1. decembra 2014), v ktorom uviedol aj prehľad procesných úkonov vo veci. Z vyjadrenia okrem iného vyplýva:

„- 10.9.2009 - doručený návrh na zrušenie podielového spoluvlastníctva tak, že časť nehnuteľnosti (733 m²) sa prikazuje navrhovateľovi a časť nehnuteľnosti sa prikazuje odporcovi (2199 m²), tento bol zapísaný pod sp. zn. 26C/174/2009

- 18.9.2009 - výzva súdu navrhovateľovi na oznámenie ceny žiadaného podielu, za účelom vyrubenia súdneho poplatku

- 6.10.2009 - oznámenie ceny nehnuteľnosti

- 9.10.2009 - výzva na zaplatenie súdneho poplatku

- 29.10.2009 - zaplatený súdny poplatok

- 4.11.2009 - zaslanie návrhu na vyjadrenie protistrane

- 9.12.2009 - vyjadrenie odporcov tak, že s návrhom nesúhlasili, ale žiadali, aby celá nehnuteľnosť bola prikázaná odporcovi s tým, že navrhovateľovi uhradí cenu jeho podielu stanovenú znaleckým posudkom

- 22.8.2011 vytýčený termín pojednávania na 19.10.2011

- 19.10.2011 sa uskutočnil termín pojednávania, ktorý bol odročený na neurčito za účelom uzavretia mimosúdnej dohody a z dôvodu práceneschopnosti odporkyne 2
- 27.2.2012 - výzva súdu navrhovateľovi za účelom oznámenia, či došlo k mimosúdnej dohode
- 30.7.2012 - doručenie vyjadrenia, že navrhovateľ trvá na podanom návrhu
- 5.9.2012 - určený termín pojednávania na 30.11.2012
- 30.11.2012 - pojednávanie odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania
- 14.12.2012 - predloženie otázok na znalca zo strany odporcov
- 17.12.2012 - predloženie otázok na znalca zo strany navrhovateľa
- 23.8.2013 - uznesením konanie v časti proti odporkyni 2 zastavené z dôvodu spätvzatia návrhu navrhovateľom
- 26.8.2013 - ustanovenie znalca z odvetvia odhad hodnoty nehnuteľností za účelom stanovenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti
- 7.10.2013 - znalec prevzal spis za účelom vypracovania znaleckého posudku
- 17.12.2013 - predloženie vypracovaného znaleckého posudku
- 23.12.2013 - uznesením rozhodnuté o priznaní trov znaleckého dokazovania a zaslanie znaleckého posudku na vyjadrenie účastníkom
- 7.2.2014 - doručené vyjadrenie odporcov k znaleckému posudku, ktorí so závermi znalca vyslovili nesúhlas
- 24.1.2014 - určený termín pojednávania na 11.4.2014
- 11.4.2014 - pojednávanie odročené z dôvodu neúčasti právneho zástupcu navrhovateľa na 6.6.2014
- 6.6.2014 - pojednávanie odročené z dôvodu neúčasti odporcov na 11.6.2014. Zároveň odporcovia požiadali o vypracovanie kontrolného znaleckého posudku.
- 11.6.2014 - pojednávanie odročené za účelom ohliadky z dôvodu, že odporcovia nesúhlasili s reálnym rozdelením parcely
- 19.6.2014 - výzva súdu zaslaná právnenému zástupcovi odporcu na vyjadrenie sa ku geometrickému plánu

- 28.8.2014 - urgencia súdu právneho zástupcu odporcu na vyjadrenie sa ku geometrickému plánu

- 10.9.2014 - doručené vyjadrenie odporcov ku geometrickému plánu

- 26.9.2014 - určený termín ohliadky na 21.10.2014

- 14.10.2014 - určený termín pojednávania na 14.11.2014

- 21.10.2014 - uskutočnenie ohliadky

- 22.10.2014 - doručenie vyžiadaných listov vlastníctva z katastrálneho odboru

- 6.11.2014 - predloženie vyjadrenia odporcu 1 a znaleckého posudku, ktorý si dal vypracovať

- 14.11.2014 - termín pojednávania odročený na 21.11.2014 za účelom poskytnutia priestoru na uzavretie mimosúdnej dohody

- 21.11.2014 - vo veci bol vyhlásený rozsudok, ktorým bolo podielové spoluvlastníctvo zrušené a nehnuteľnosť prikázaná do výlučného vlastníctva odporcu, ktorý je povinný navrhovateľovi uhradiť 5.131,-Eur. Tento rozsudok sa toho času vypracováva.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že vo veci sa priebežne konalo. Pokiaľ ide o nečinnosť súdu v roku 2010, táto bola spôsobená tou skutočnosťou, že zákonná sudkyňa prejednávala veci, ktoré jej napadli do senátu skôr ako táto a vzhľadom na množstvo nevybavených vecí objektívne nebola spôsobilá vo všetkých veciach konať bez prieťahov.

Pokiaľ ide o nárok sťažovateľa týkajúci sa primeraného zadostučinenia, mám za to, že je neprimerane vysoký. A to najmä s ohľadom na skutočnosť, že vo veci bolo 21.11.2014 vydané rozhodnutie, podľa ktorého došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva a prikázaniu nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva odporcu, pričom navrhovateľovi bola priznaná náhrada za jeho podiel v sume 5.131,- Eur.“.

5. Procesné úkony okresného súdu uvedené v jeho vyjadrení považoval ústavný súd za preukázané, pretože sa zhodujú s jeho zisteniami a vyplývajú zo súdneho spisu okresného súdu predloženého na nahliadnutie 16. februára 2015. K tomu ešte ústavný súd zistil, že okresný súd v súčasnosti vec pripravuje na postúpenie odvolaciemu súdu, pretože proti rozsudku okresného súdu z 21. novembra 2014, ktorý bol vyhotovený 8. januára 2015, podal právny zástupca sťažovateľa 26. januára 2015 odvolanie (rozsudok bol doručený jeho

právnej zástupkyňi 16. januára 2015). Dňa 4. februára 2015 bol právny zástupca vyzvaný na doplnenie odvolania.

6. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu k vyjadreniu okresného súdu zaujal stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 31. decembra 2014, v ktorom uviedol:

«1. Nemožno sa stotožniť s vyjadrením OS TN, že vo veci sa približne konalo s výnimkou roku 2010, K výraznému zdržaniu prišlo okrem iného v čase od nariadenia znaleckého dokazovania po ustanovenie znalca. ... mám za to, že aj k tomuto ustanoveniu znalca dňa 26.08.2013 prišlo v príčinnej súvislosti s mojou sťažnosťou zo dňa 21.08.2013.

2. Či v roku 2010 došlo k prietahom z „objektívnych“ či iných príčin je vo veci bezpredmetné. Je vecou štátu ako garanta ústavných práv a slobôd zabezpečiť, aby tieto boli dodržiavané. Žiadalo by sa povedať, že je teda na zváženie, či je ekonomicky efektívnejšie navýšiť počet sudcov, či zlepšiť kontrolu vybavovania vecí, alebo platiť finančné zadosťučinenia. Takto však otázka nestojí, pretože bez ohľadu na ekonomickú efektívnosť je povinnosťou štátu resp. orgánov jeho moci zabezpečiť, aby k takýmto prietahom nedochádzalo. Z hľadiska rýchlosti súdneho konania ako prostriedku účinnej právnej ochrany teda občana nemusí zaujímať, či zákonný sudca svoje povinnosti zanedbal alebo naopak pre vysoký nápad vecí konať bez prietahov nemohol.

3. Je pravdou že dňa 21.11.2014 bol vo veci vyhlásený rozsudok. Uvedené však neznamená, že vec bola právoplatne skončená. K dnešnému dňu (29.12.2014) tento rozsudok nebol sťažovateľovi (jeho právnenmu zástupcovi) doručený, čím pravdepodobne prišlo k porušeniu povinnosti vyhotoviť a odoslať rozsudok v 30 dňovej lehote.

4. Je pravdou, že sťažovateľovi - navrhovateľovi bolo v rámci tohto vyhláseného rozsudku priznaná suma 5131,- €. Uvedené je však ocenením jeho majetkového podielu a s primeraným fin. zadosťučinením nemá nič spoločné. Navyše, táto suma je podstatne nižšia, ako by zodpovedalo obom vo veci zadováženým znaleckým posudkom, s ohľadom na doposiaľ nedoručené písomné vyhotovenie rozsudku, ťažko povedať akými úvahami sa súd spravoval pri určení takejto sumy.

... zároveň si uplatňujem náhradu trov právneho zastúpenia oproti návrhu navýšenu o sumu 142,04 € za toto podanie na súd vo veci samej (134€ + 8,04-režijný paušál).»

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 174/2009 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým

a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

11. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

13. Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné vedomosti, ustanoví súd podľa § 127 OSP po vypočutí účastníkov znalca. Ustanovení znalci boli povinní podľa § 16 ods. 2 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon o znalcoch a tlmočníkoch) vykonať znaleckú činnosť riadne a v určenej lehote.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o znalcoch a tlmočníkoch zadávateľ je oprávnený pred vykonaním úkonu znaleckej činnosti prekonzultovať so znalcom znalecké otázky, prerokovať uplatnenie nároku na preddavok a možnosti znalca vykonať úkon znaleckej činnosti v požadovanej lehote. Podľa § 27 ods. 1 písm. a) zákona o znalcoch a tlmočníkoch znalec sa dopustí správneho deliktu, ak spôsobí bez vážnych dôvodov uznaných súdom alebo iným orgánom verejnej moci prieťahy v súdnom alebo inom konaní, v ktorom bol ustanovený; za spôsobenie prieťahov sa považuje prekročenie lehoty určenej na vykonanie úkonu súdom alebo iným orgánom verejnej moci o viac ako 30 dní.

14. Judikatúra EŠLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

14.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania bol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a zriadenie práva zodpovedajúce vecnému bremenu, teda po právnej stránke štandardná občianskoprávna vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Skutkovú stránku predmetnej veci možno tiež zaradiť k štandardným v rámci agendy patriacej do rozhodovacej činnosti všeobecného súdnictva a ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zastáva názor, že takéto konanie nepatrí ku skutkovo zložitým veciam, hoci sa spravidla nariaďuje aj znalecké dokazovanie, ako tomu bolo v tejto veci. Táto skutočnosť (určenie ceny nehnuteľnosti) však sama osebe nemôže ospravedlniť zdĺhavejší postup okresného súdu a akceptovať dobu posudzovaného konania, hoci na druhej strane krátko

po podaní sťažnosti ústavnému súdu (7. októbra 2014) okresný súd už vydal aj rozhodnutie vo veci samej (21. novembra 2014), ktoré však ešte ani koncom roka 2014 nebolo doručené účastníkom.

14.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, v preskúmvanej veci ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi nemožno pripísať výrazný podiel na predĺžení tohto konania. Ústavný súd však zistil, že aj on (resp. jeho právna zástupkyňa) mala čiastočný podiel na predĺžení konania, pretože prvé pojednávanie 19. októbra 2011 okresný súd odročil na účely uzavretia prípadného mimosúdneho vyriešenia sporu medzi účastníkmi konania, ale jeho právna zástupkyňa reagovala na výzvu okresného súdu z 27. februára 2012 (doručenú [REDAKOVANÉ] 1. marca 2012) zjavne oneskorene, teda nie v určenej lehote desiatich dní, ale až po takmer štyroch mesiacoch, keď 30. júla 2012 okresnému súdu oznámila, že k zmiaru nedošlo a trvá na podanom návrhu (č. l. 34). Takisto už na druhom pojednávaní 30. novembra 2012 (č. l. 32) právna zástupkyňa sťažovateľa zobrala späť návrh proti odporcyni v 2. rade v časti o zriadenie vecného bremena (konanie bolo v tejto časti zastavené právoplatne 19. septembra 2013) a súhlasila s tým, že „*kvôli problémom s prístupom nežiada rozdelenie*“ parcely, aby pozemok bol v celosti prikázaný do vlastníctva odporcu v 1. rade s povinnosťou výplaty sťažovateľa. Okrem toho navrhla ustanoviť v konaní znalca, pretože medzi účastníkmi nedošlo k dohode o cene nehnuteľnosti a odporcovia nesúhlasili s predloženým znaleckým posudkom (august 2012), ako ocenil nehnuteľnosti iný znalec [REDAKOVANÉ]. Aj samotný sťažovateľ na tomto pojednávaní uviedol, že aj keď nikdy nechcel pozemok predať, súhlasí s vyporiadaním podielového spoluvlastníctva tak, ako to navrhla jeho právna zástupkyňa, pretože je to účelné. Z toho dôvodu okresný súd pojednávanie odročil na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania, čím sa konanie tiež predĺžilo.

14.3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu. Sťažovateľ v sťažnosti nekonkretizoval obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným prietahom v napadnutom konaní, a až vo vyjadrení k sťažnosti poukázal všeobecne na zdržanie okresného súdu v etape konania, keď bolo nariadené znalecké dokazovanie. Poukázal na to,

že päť rokov sa nemôže domôcť svojho majetku a vyriešenia sporu, je mu odopretá možnosť bývania s rodinou, keďže býva u rodičov svojej manželky, pričom stále je v právnej neistote (ústavnému súdu nie je zrejmé, ako to súvisí so zrušením podielového spoluvlastníctva „k ovocnému sadu“, pozn.). Ústavný súd zo spisu považoval za preukázané, že okresný súd bol absolútne nečinný dva roky už na začiatku konania (od 9. októbra 2009, keď vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku, až do 19. októbra 2011, keď sa uskutočnilo prvé pojednávanie). Obdobne okresný súd nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom, keď najmä v období od odročenia pojednávania na účely nariadenia znaleckého dokazovania (30. november 2012) nekonal tak, aby čo najskôr odstránil stav právnej neistoty sťažovateľa, pretože znalca ustanovil až 26. augusta 2013. Postup okresného súdu preto v tejto súvislosti hodnotí ústavný súd ako neefektívny a nesústreďený, keďže od nariadenia znaleckého dokazovania, až do predloženia prvého znaleckého posudku (17. december 2013) uplynulo viac ako 12 mesiacov, to znamená, že pri nariaďovaní znaleckého dokazovania nepostupoval podľa citovaných ustanovení zákona o znalcoch a tlmočníkoch (pozri bod 13). Tieto skutočnosti v súhrne teda signalizujú, že okresný súd vo veci najmä na začiatku konania vôbec nekonal, a potom konal aj nesústreďene a neefektívne. A hoci napokon vo veci samej už rozhodol, dosiaľ neodstránil stav právnej neistoty sťažovateľa, pretože konanie nie je ešte právoplatne skončené.

15. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v predmetnom konaní, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

16. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov, lebo konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené (pozri bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

17. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € z dôvodu celkovej dĺžky konania a jeho právnej neistoty.

18. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajší postup okresného súdu (pozri bod 13.3), správanie sťažovateľa (pozri bod 13.2.), ako aj celkovú dĺžku prebiehajúceho konania a skutočnosť, že po podaní sťažnosti ústavnému súdu bolo vo veci rozhodnuté, nepovažoval ústavný súd za nevyhnutné priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 4 výroku).

19. Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde napokon rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom Mgr. Markom Gutikom. Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov konania za tri úkony právnej služby. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2013, ktorá

bola 804 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2014. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 134 €, čo spolu s paušálnou náhradou niektorých hotových výdavkov 2 x 8,04 € za každý úkon právnej služby predstavuje sumu 284,08 €. Za tretí úkon právnej služby ústavný súd odmenu (stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu) nepriznal, pretože stanovisko z 29. decembra 2014 neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

21. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

22. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2015